

Verohallinto

VH/2738/00.01.00/2020

Luonnos Verohallinnon ohjeeksi Eräiden rajat ylittävien hybridijärjestelyjen verotus

Lausunto Verohallinnon hybridijärjestelyitä koskevaan ohjeluonnokseen

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntomme Verohallinnon ohjeluonnoksesta koskien hybridijärjestelyjen verotusta, lausuntonamme esitämme seuraavaa:

1 Yleiset huomiot

Hybridijärjestelyiden sääntely ja sitä koskevat aineistot muodostavat suuren ja haastavan kokonaisuuden. Ohjeluonnoksesta on onnistuttu kirjoittamaan pääpiirteissään johdonmukainen ja selkeä esitys, mutta vielä toivoisimme joiltakin osin täsmennyksiä sekä käytännön tilanteisiin pohjaavia esimerkkejä.

Erityisesti erilaisten sääntelyssä sovellettavien määritelmien ja soveltamisedellytysten takia sääntely muodostuu helposti monimutkaiseksi kokonaisuuden. Verohallinnon ohjeluonnoksessa on hyvin pyritty tuomaan esiin pykäläkohtaisesti oma kappaleensa, jossa käydään läpi yhteenveto kunkin säännöksen soveltamisalasta. FA esittää, että tämä yhteenveto voitaisiin selvyiden vuoksi viedä kunkin pykälää käsittelevän kappaleen alkuun, jolloin soveltamisedellytykset kunkin pykälän osalta tulisivat tiiviisti esiin heti. Yhteenvetoon yhteydessä voisi myös esimerkiksi korostaa kulloinkin sovellettavaa etuyhteys-käsitettä (esim. rahoitusvälineet ja 25 % etuyhteysraja) sekä myös kunkin pykälän osalta sovellettavaa menon käsitettä (esim. 6 § ja myös poistot mukana menon käsitteen määritelmässä). Vastaavan kaltaisesta asiaa avataan myös Ruotsin ohjeistuksissa ([LINKKI](#)). FA näkee, että tämä osaltaan helpottaisi vaikean asian hahmottamista.

Ohjeluonnoksen luvussa 1.3 käsitellään OECD:n suositusten asemaa tulkintalähteenä. Verovelvollisella on kunkin verovuoden veroja laskiessaan ja ilmoittaessaan mahdollista nojautua ainoastaan kyseiseen hetkeen mennessä julkaistuihin OECD:n suosituksiin. Verovelvollisen näkökulmasta on ankaraa muuttaa ja soveltaa tulkintoja takautuvasti, vaikka kyse olisikin vain suositusten tulkinnan muuttumisesta. Minkäänlaiseen takautuvaan viranomaisten aiempaa tulkintaa kiristävään tulkintojen muutokseen tulee suhtautua pidättyvästi. FA näkee, että maininta takautuvasta tulkinnasta ei ole asianmukainen, ja maininta takautuvuudesta tulee siten poistaa ohjeesta.

2 Ohjeen esimerkit

Ohjeen esimerkkien hyödyllisyyttä lisäisi se, jos niissä käsiteltäisiin konkreettisesti sellaisia taloudellisia toimia, jotka voivat todellisuudessa tulla lain soveltamisen piiriin Suomessa. Nyt esimerkit jäävät hieman teoreettiselle tasolle. Useasta esimerkistä puuttuu myös käytännössä lopullinen hybridilain soveltaminen: mitä vähennetään, mikä tuloutetaan, sekä missä valtiossa toimitaan. Relevanttien faktojen, sovellettavien

säännösten, johtopäätösten ja lopulta verokohtelun tulisi olla nimenomaisesti todettu esimerkeissä.

- Esimerkki 6: Esimerkissä on painovirhe, ilmeisesti tarkoitetaan tilannetta, jossa korkeenosta vastaava tulo sisältyy B Ltd:n verotettavaan tuloon verokaudella, joka alkaa 1.2.2022 (eikä 1.2.2021). Esimerkissä voisi myös korostaa, että hybridielementti, joka kuvataan, on se, että kyseessä on vähennyskelpoinen meno, jota ei sisällytetä suorituksensaajan lainkäyttöalueella verotettavaan tuloon riittävän nopeasti (12 kuukauden kuluessa verovelvollisen verovuoden päättymisestä).
- Esimerkki 7: Esimerkkiä voisi selkiyttää siten, että arvopaperilainasta koskevan yleisen kuvauksen siirtäisi omaksi kappaleekseen ja sitten itse esimerkissä kuvattaisiin vain lyhyesti tilanne, jossa hybridisääntöjä sovellettaisiin käytännössä.
- Esimerkki 8: Esimerkki jää epäselväksi, ja tässä olisi hyvä tuoda esiin tarkemmin, kuinka verokohtelun eroavaisuus sekä hybriditilanne syntyvät.
- Esimerkki 10: Esimerkkiin olisi hyvä lisätä se, kuinka hybridisääntöjä sovellettaisiin A Oy:n verotuksessa.
- Esimerkki 11: Esimerkissä olisi hyvä mainita, että miksi B:n vähentämää korkokulua ei lueta tuloksi lainkäyttöalueella A. Esimerkissä puhutaan yhtiön B tulosta, tämä puuttuu kuitenkin esimerkistä, sekä selvitys siitä, miksi sitä ei huomioida alueella A, kun B on läpivirtaava. Esimerkkiä koskevaan kaavioon pitäisi lisätä tämä tulo. Esimerkkiin tulisi myös lisätä kuvaus miten hybridisääntöjä sovelletaan tässä tilanteessa?
- Esimerkki 13: Hybridisääntöjen soveltaminen puuttuu.
- Esimerkki 14: Hybridisääntöjen soveltaminen puuttuu.
- Esimerkki 15: Hybridisääntöjen soveltaminen puuttuu.

3 Soveltamisala ja määritelmät

3.1 Suhde muuhun lainsäädäntöön

Sääntelyn suhde muuhun sääntelyyn ja erityisesti muiden valtioiden kansallisiin verolakeihin

Ohjeistuksen kohdassa 1.2. todetaan, että: ”hybridilain säännökset ovat ensisijaisia suhteessa yleisiin menon vähennyskelpoisuutta ja tulon veronalaisuutta koskeviin sääntöihin hybridilain soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa.” FA esittää, että jo tässä yhteydessä olisi esimerkki havainnollistamassa sitä, millaiset tilanteet kuuluvat lain soveltamisalaan tai selkeä viittaus soveltamisalaa käsittelevään kappaleeseen. Tämä helpottaisi ohjeen luettavuutta tilanteessa, jossa soveltamisalaa käsitellään vasta jäljempänä.

FA myös tuo esiin, että vaikka ohjeistuksen kohdassa 2.1 ”Yleistä” käsitellään tarkemmin säännöksen soveltamisedellytyksiä, voitaisiin osa näistä kohdan 2.1. edellytyksistä tuoda esiin jo tässä kohdin, kuten se, ettei sääntelyn soveltamisen edellytyksenä ole

12.5.2020

Kelloniemi Aleks
Luukkonen Lauri

esimerkiksi veronkiertotarkoitus (kyse on kuitenkin tämän lain suhteesta muuhun veronkiertosääntelyyn).

Tässä kohdin voitaisiin myös avata paremmin hiukan 2.1 -kohdassa käsiteltyä sääntelyn suhdetta eri valtioiden verolakeihin: Hybridisäännöksillä suorituksen verotus Suomessa linkitetään suorituksen verotukseen toisella lainkäyttöalueella, ja tätä kautta käytännössä sääntelyn kannalta tulevat tarkasteltavaksi myös toisten valtioiden kansalliset verolait. Selvyyden vuoksi ohjeistuksessa tulisi vielä avata hybridisääntöjen suhdetta myös niin kansalliseen kuin toisten valtioiden sääntelyihin sekä verotus- / oikeuskäytäntöön: Lähtökohtana tässä sääntelyssä on kuitenkin tosiasiallinen verokohdelun eroavaisuuden synty, joka voi syntyä myös, kun lopputulos on kahden lainkäyttöalueen kansallisten lakien mukainen. Lisäksi kuten ohjeistuksessa myöhemmin rahoitusvälineitä koskien tuodaan esiin, esim. hybridilain rahoitusvälineitä koskevan 3 §:n soveltamisen edellytyksenä ei kuitenkaan ole tosiasiallinen suorituksen verotus, vaan riittävää on, että suoritusta koskevien lain säännösten perusteella voi syntyä verokohdelun eroavaisuus. Sääntelyn soveltamisen edellytykset ovat objektiivisia, eikä sääntelyllä ole tarkoitettu asettaa sellaisenaan rajat ylittäviä tilanteita huonompaan asemaan kuin puhtaasti kansallisia.

Sääntelyn suhde jäsenvaltioiden verosopimukseen

FA esittää, että ohjeluonnoksessa avattaisiin myös lyhyesti sääntelyn suhdetta jäsenvaltioiden verosopimukseen, koska tähän liittyviä kysymyksiä voi esiintyä käytännössä.

Verosopimusten osalta HE:n mukaan: ”Direktiivin sääntelyllä ei lähtökohtaisesti ole tarkoitus muuttaa myöskään valtioiden välisen verotusoikeuden jakautumista koskevia säännöksiä, joista määrätään kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevissa verosopimuksissa”. Hybridilain 7 §:ssä sen sijaan käsitellään tilannetta, jossa EU-jäsenvaltioiden kesken verosopimus voidaan ohittaa vapautusmenettelyjen osalta.

Väliyhteisötulona verotettu tulo

Ohjeluonnoksessa mainitaan, että Suomessa VYL:n nojalla verotettua väliyhteisötuloa pidetään hybridisäännöksiä sovellettaessa Suomessa veropohjaan sisältyvänä tulona. Tältä osin ohjeessa jää kuitenkin mainitsematta, että vastaavasti arvioitaessa hybridisäännösten perusteella menon vähennyskelpoisuutta suomalaisen verovelvollisen verotuksessa Suomessa, pidetään menoa vastaavaa tuloa toisessa valtiossa veropohjaan sisällytettyinä silloin, kun kyseinen tulo tulee toisessa valtiossa verotetuksi paikallisten väliyhteisösäännösten perusteella. Vertailun vuoksi vastaava kannanotto löytyy Ruotsin verohallinnon ohjeistuksesta. FA näkee, että tämä maininta tulee sisällyttää ohjeeseen.

3.2 Etuyhteys

Etuyhteysmääritelmän osalta olisi lisäksi hyvä vielä avata, miten etuyhteys määritelmää sovelletaan silloin, kun kyse on verovelvollisen suorittamasta maksusta etuyhteydessä olevalle yksikölle, joka on ns. läpivirtausyksikkö, jonka tulos verotetaan sen omistajien tasolla. Läpivirtausyksiköllä voi olla useita omistajia, joista kukaan ei omista läpivirtausyksiköstä yli 50 %:a tai yli 25 %:a. Katsotaanko suorituksen tällöin jäävän etuyhteysedellytyksen osalta säännösten soveltamisalan ulkopuolelle, koska verotuksellisesti suorituksen vastaanottaja (läpivirtausyksikön osakas) ei ole etuyhteydessä verovelvolliseen?

3.3 Strukturoitu järjestely

Strukturoidun järjestelyn määritelmä on keskeinen raportointivelvollisuuden kannalta, mutta tämä määritelmä jää lainsäädännön ja ohjeen perusteella epäselväksi. Ohjeessa on tarpeen käydä määritelmä auki tarkasti siten että eri edellytykset järjestelyn katso- miseksi strukturoiduksi järjestelyksi sekä näiden suhde toisiinsa käyvät selvästi ilmi, esimerkiksi esimerkkejä käyttämällä.

Ohjeen luvun 2.3.2 viimeisessä kappaleessa todetaan, että *”järjestelyä ei pidetä struk- turoituna järjestelynä kuitenkaan silloin, jos verovelvollisen tai etuyhteydessä olevan henkilön ei voida odottaa olleen tietoisia verokohtelun eroavuudesta eikä **kukaan näistä ole saanut mitään veroetua**”*. Lihavoitu kohta lainauksessa on hyvin laveasti ilmaistu: *”kukaan”* ei ole saanut *”mitään”* veroetua, kun lain sanamuoto kuuluu: *”eikä se hyödy verokohtelun eroavuudesta johtuvan veroetuuden arvosta”*.

Hybridilain 1 §:n 5 momentissa säädettyjä kahta edellytystä (tietoisuus ja hyötyminen verokohtelun eroavuudesta) on arvioitava jokaisen tahon näkökulmasta erikseen ja riippumattomana toisen tahon tilanteesta.

3.4 Verokohtelun eroavuus

Ohjeluonnoksessa selvennetään tämän kohdan ensimmäisessä kappaleessa sitä, kuinka verotuksen eroavuudella *”tarkoitetaan tilanteita, joissa instrumentin, yksikön, kiinteän toimipaikan tai suorituksen luokittelu on erilainen eri lainkäyttöalueilla ja joiden seurauksena syntyy verovaikutuksia eli vähennyksiä ilman vastaavan tulon sisälty- mistä veropohjaan (tulon verottamatta jääminen) tai kaksinkertaisia vähennyksiä”*. Tä- män osalta pidämme erittäin hyvänä ja tärkeänä täydennyksenä ’Sääntelyn rajaus’ - kappaleeseen sisältyvää mainintaa siitä, että hybridisäännöksiä *”ei sovelleta esimer- kiksi tilanteessa, jossa ei ole kyse yksikön tai suorituksen erilaisesta luokittelusta tai suoritusten allokoinnista kyseisillä lainkäyttöalueilla. Verokohtelun eroavuus ei kysei- sissä tilanteissa perustu hybridielementtiin”*.

Myös selvennykset soveltamisalasta kappaleessa ’Arvostuksen ja jaksotuksen erot’ ovat hyviä ja tarpeellisia. Tähän kappaleeseen sisältyvän jaksotusta koskevan ohjauk- sen osalta olisi lisäksi tarpeellista selventää, miten tämä ohjaus soveltuu suhteessa sääntelyn vaatimukseen siitä, että vähennyskelpoista menoa vastaava tulo tulee huo- mioida tulonsaajan veropohjassa vähennysvuotta seuraavana verovuonna (ts. vain 1 vuoden ajoituseron salliminen rahoitusvälineiden osalta).

4 Yksittäisiä ohjeen lukuja koskevat huomiot

4.1 Rahoitusvälineeseen liittyvä hybridijärjestely (3 §)

3.2. Rahoitusvälineen määritelmä

Kappaleen perusteella jää vielä epäselväksi, mitä instrumentteja pidetään rahoitusvä- lineinä hybridisäännöksiä sovellettaessa. Tämä kappale kaipaa konkretiaa vaikkapa esimerkkien muodossa.

Ohjeen luku 3.5.3

Hybridisiirtoon liittyvän lähdeveron perusteella tehtävän hyvityksen rajaaminen on epäselvä kokonaisuus. Ohjeessa olisi hyvä vielä yksityiskohtaisemmin kuvata säännökset ja että minkälaisia tilanteita niissä tarkoitetaan. Lukuun sisältyvä esimerkki 8 voisi myös olla hieman konkreettisempi: taustatiedot, sovellettavat säännökset ja johtopäätökset olisi syytä vielä erottaa selkeämmin ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Ohjeen luvun 3.5 esimerkeistä

Toivoisimme, että ohjeen lukuun 3.5 lisättäisiin vielä enemmän esimerkkejä erilaisista tilanteista: milloin hybridisääntöjä sovelletaan, milloin ei. Mahdollisuuksien mukaan toivoisimme vielä, että esimerkit kuvastaisivat suomalaisessa kontekstissa mahdollisia tilanteita. Ruotsin verohallinnon ohjeessa on hyviä esimerkkejä tätä asiaa koskien.

4.2 Kiinteään toimipaikkaan liittyvät tilanteet (7 §)

Ohjeen luku 7.3

Pidämme hyvänä sitä, että ohjeessa on kuvattu laskennallisen suorituksen määritelmää ja erityisesti mainittu, että *”säännös ei sovellu suorituksiin, joissa on kyse todellisista transaktioista, jotka kirjataan osapuolten kirjanpitoon kuluksi ja tuloksi, laskutetaan ja maksetaan”*. Tämä on erittäin tarpeellinen tarkennus sivuliikerakenteissa toimiville yhtiöille.

Kappaleeseen olisi säännöksen soveltamistilanteiden havainnollistamiseksi hyvä lisätä sekä sellainen suomalaisessa kontekstissa relevantti esimerkki, jossa laskennallinen suoritus muodostuu hybridilain nojalla vähennyskelvottomaksi, että toinen esimerkki, jossa laskennallinen suoritus on hybridilaista huolimatta vähennyskelpoinen. Mm. finanssialan toimijoiden osalta on erittäin tärkeää, että lain soveltamisperiaatteet ovat tämän kappaleen tarkoittamien tilanteiden osalta kristallinkirkkaat, koska toimialalla sivu- ja pääliikkeiden väliset transaktiovolyymit ovat euromääriltään massiivisia.

Ohjeen luvut 7.4.1 ja 7.4.2

Luvuissa on kysymys pääliikkeen ja sivuliikkeen tekemistä kaksinkertaisista vähennyksistä, jotka ovat mahdollisia silloin, kun vastaava tulo on sisällytetty molempien yksiköiden verotettavaan tuloon.

Ohjeessa viitattu esimerkki siitä, että yhdellä lainkäyttöalueella tehty konsernin tuloksentasaus, jota ei oteta toisen lainkäyttöalueen verotuksessa huomioon, voi aiheuttaa menon kaksinkertaisen vähennykset eri tuloista. Tämä on selkeä ja ymmärrettävä esimerkki. Onko mahdollisesti muita tilanteita, joissa hybridilain 7 §:n 3 ja 5 momentit voisivat tulla sovellettaviksi? Käsityksemme mukaan näiden säännösten osalta tulkinta-epäselvyyttä muodostuu sen vuoksi, että tuloverotuksessahan tiettyjä tuloja ja tiettyjä menoja ei kohdisteta nimenomaan toisiinsa, vaan yhteenlasketut kulut vähennetään yhteenlasketuista menoista. On mahdollista, että eri lainkäyttöalueilla sijaisevien sivuliikkeen ja pääliikkeen kirjanpidollisessa ja verotuksellisessa tuloksessa voi olla ero ns. normaalien veropohjan erojen vuoksi. Tämän vuoksi ohjeessa olisi selkeyden vuoksi hyvä todeta, että vähennyksiä ei evätä pelkästään näiden jo aiemmin ohjeessa käsiteltyjen normaalien erojen vuoksi silloin, kun tilanteeseen ei liity hybridielementtiä.

4.3 Menon kuittaminen hybridijärjestelyyn liittyvää suoritusta vastaan (8 §)

Itse säännös on säädösteknisesti toteutettu hyvin epäselvästi. Ei liene kaukaa haettavaa pohtia, että täyttääkö säännös ylipäätään perustuslain 81 §:n mukaisen lailla säätämisen edellytyksen. Näiden lähtökohtien vuoksi hybridilain 8 §:n soveltamisen tulisi olla vähintäänkin hyvin harvinaista.

Ohjeessa olisi syytä vielä korostaa säännöksen soveltumisen poikkeuksellisuutta (esim. suunnitelmallinen veron kiertämisen luonteinen menettely) ja sitä, että Suomessa tehtävän vähennyksen on oltava riittäväällä tavalla yhteydessä verohyödyn aiheuttavaan hybridi-instrumenttiin. Esimerkin 21 tilanne voisi siten tulla kyseeseen vain, jos suomalaisen C Oy:n saaman velan voidaan katsoa olevan peräisin A:lta (B:n kautta). Jos C Oy:n saamalla velalla ja siitä maksamalla korolla ei ole mitään liittymää A:n ja B:n välisiin toimiin, ei C Oy:n korkovähennystä voida evätä Suomessa.

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi